

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/152/2016
Identifikačné číslo spisu:	7711203223
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7711203223.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcov 1/ T., bývajúceho v I., J., 2/ K. J., bývajúcej v I., J., v dovolacom konaní obaja zastúpení JUDr. Jánom Kožuškom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Ul. Jaroslawská 3920, proti žalovaným 1/ X. T., bývajúcej v J., J., 2/ T. K., bývajúcej v I., J., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 7C/47/2011, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 7. októbra 2015 sp. zn. 1Co/70/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. septembra 2013 č. k. 7C/47/2011-172 žalobu žalobcov zamietol. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali oprávnenosť držby vo vzťahu k v rozsudku bližšie špecifikovanej nehnuteľnosti. Keďže oprávnenosť držby je jedným zo zákonom požadovaných predpokladov nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, žalobu žalobcov zamietol.

2. O odvolaní žalobcov rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 7. októbra 2015 sp. zn. 1Co/70/2014 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením zo 7. januára 2014 č. k. 7C/47/2011-202 potvrdil ako vecne správny. Vo vzťahu k T. J., bývajúcemu v I., J. (žalobcovi 3/) rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, pretože tomuto neprináležal status účastníka konania a súd prvej inštancie rozhodol o jeho neexistujúcom nároku. Potvrdzujúci výrok odôvodnil tým, že žalobcov zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať oprávnenosť držby vo vzťahu k spornej nehnuteľnosti. Dohodu medzi právnymi predchodcami účastníkov konania odôvodňujúcu oprávnenosť držby, na ktorú poukazovali žalobcovia vyhodnotil rovnako ako súd prvej inštancie za relevantnú len pokiaľ ide o prednú časť dotknutej parcely, nie však aj vo vzťahu k predmetu tohto konania, teda k zadnej časti dotknutej parcely. Rovnako za nespôsobilé preukázať oprávnenosť držby považoval aj tvrdenie žalobcov o užívaní dotknutej nehnuteľnosti od roku 1947 do roku 1999. Rozsudok súdu prvej inštancie preto v tejto časti potvrdil.

3. Proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia. Navrhli zmenu rozsudku odvolacieho súdu tak, že ich žalobe bude v plnom rozsahu vyhovieť. Dovolanie odôvodnili odňatím možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“) a dovolacími dôvodmi uvedenými v § 241 ods. 2 písm. a) a c) O. s. p. Podľa žalobcov je rozsudok odvolacieho súdu arbitrárny a nepreskúmateľný, pretože tento sa nezaoberal nimi predloženými dôkazmi a neuviedol žiadny dôvod, prečo týmto dôkazom neuveril. Rozhodnutie odvolacieho súdu je potom založené na nesprávnych skutkových zisteniach a právnych záveroch a i vykonané dokazovanie je neúplné.

4. Žalované vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedli, že sa s napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu stotožňujú. Navrhli preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu potvrdil.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže dovolanie v tejto veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho tu v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku rešpektujúc, že podľa § 470 ods. 2 C. s. p. procesné účinky dovolania podaného pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované aj po 30. júni 2016. Nevyhnutnosť takéhoto posudzovania vyplýva tiež zo základných princípov Civilného sporového poriadku, a to princípu spravodlivej ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán dovolacieho konania, ktoré začalo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.), a princípu ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

6. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie dovolania a rozhodnutie o ňom ostala zachovaná aj po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 1 O. s. p., § 35 C. s. p. aj nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z. z.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas k tomu oprávneným subjektom, zastúpeným advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je potrebné odmietnuť.

7. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. bolo možné dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal.

8. Podľa § 238 O. s. p. dovolanie bolo prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (odsek 1). Dovolanie bolo prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2) a napokon tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak šlo o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (odsek 3).

9. V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Rozhodnutie odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Nejde ani o

rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie preto podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

10. V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O. s. p., ktoré ukladalo dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, bolo postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

11. Vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a) až e) a g) O. s. p. žalobcovia nenamietali a ich existenciu po preskúmaní veci nezistil ani dovolací súd.

12. Žalobcovia v dovolaní tvrdili, že im postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 ods. 1 písm. f) O. s. p.].

13. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. sa rozumel postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznával (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu).

14. Dovolací súd v súvislosti s námietskou žalobcov pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietskami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., pričom sa táto norma uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

15. V tejto súvislosti treba upozorniť, že na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“.

16. Dovolací súd po preskúmaní veci nezistil, že by v preskúmvanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety citovaného stanoviska. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcov, ako aj dôvody, pre ktoré považoval odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. V dôvodoch rozhodnutia sa osobitne zaoberal tým,

na akých tvrdeniach žalobcovia zakladali svoj nárok, vysvetlil, prečo obsah dohody uzavretej medzi právnymi predchodcami sporových strán v roku 1947 nedával podklad pre záver, že na základe nej malo dôjsť aj k posunutiu hranice zadnej časti parcely užíwanej ako roľa a teda k dobromyseľnému vstupu do držby právneho predchodcu žalobcov, resp. žalobcov ako jeho právnych nástupcov. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Keďže odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, nemožno mu vyčítať, že je nepreskúmateľné. Z rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva ani to, že by bolo výsledkom aplikácie príslušnej procesnej normy v zjavnom rozpore s jej účelom a zmyslom. Žalobcovia preto nedôvodne argumentovali, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, arbitrárny; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcov.

17. Dovolací súd dodáva, že pri posudzovaní riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov v základnom konaní sa nezaobera správnosťou skutkových a právnych záverov v nich obsiahnutých, pretože správnosť dovolaním napadnutého rozsudku by mohol skúmať, len ak by dovolanie bolo prípustné.

18. Dovolacia námietka o odňatí možnosti žalobcov konať pred súdom tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne, je preto neopodstatnená.

19. Pokiaľ žalobcovia namietajú, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd tu uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

20. Súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (v tejto súv. por. § 120 ods. 1 O. s. p., resp. i dnešnú úpravu z ustanovení §§ 132 a 185 C. s. p.) a nie strany sporu. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi konania možnosť pred súdom konať (opäť por. R 37/1993 a R 125/1999).

21. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. nezakladá (por. napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

22. Žalobcovia v dovolaní uplatnili aj dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p. K tejto námietke dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Keďže dovolanie žalobcov nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

23. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobcov v prejednávanej veci nebolo prípustné podľa § 238 O. s. p., neboli zistené ani podmienky prípustnosti dovolania uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p. , dovolaciemu súdu neostávalo iné, než dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť [§ 447 písm. c) C. s. p.] bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozsudku odvolacieho súdu.

24. V dovolacom konaní úspešným žalovaným najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo im žiadne trovy nevznikli.

25. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.